

pošas armijai

UZZIŅAI

Tiem, kuri vēlas pieteikties VAD, vietnē klustikaravirs.lv pieejama elektroniskā pieteikuma anketa. Var arī zvanīt pa tālruni 67072793, rakstīt e-pastu vad@klustikaravirs.lv vai doties uz Nacionālo bruņoto spēku Rekrutēšanas un atlasē centru Krustabaznīcas ielā 9, Rīgā.

AVOTS. AIZSARDZĪBAS MINISTRIJA

<< Labāk to izdarīt uzreiz, nevis atlikt, gadiem domāt un uztraukties, ka jebkurā brīdī pastā var atnākt pavēste par iesaukumu dienestā. Tas būs izaicinājums, taču esmu apņēmis pildīt savu Latvijas pilsoņa pienākumu. Uzskatu, ka ne mirkli nākotnē nenožēlošu, ka būšu to paveicis, – gandarījums būs! Ko varu ieteikt citiem jauniešiem, kuriem vēl ir šaubas? Nav vērts uztraukties par lietām, kuras nevaram ietekmēt. Jāiziet šis dienests būs, un galu galā pēc tā pabeigšanas jutīsimies daudz labāk nekā tie, kuri atradīs veidu, kā no tā izbēgt," klāsta jauniešus.

Prāto par atteikšanos no pilsonības

Daļa sabiedrības gan noskaņota pret obligātā valsts aizsardzības dienesta ieviešanu, šis likums satraucis arī ārzemēs mītošos latviešus.

Zanes ģimenē aug divi dēli, viņu dzīvesvieta ir Lielbritānija, kur puikas arī piedzimuši,

bet pavisam nesen nokārtojuši dubulto pilsonību. "Man gribējās viņiem to piederību, jo uz Latviju braucam diezgan bieži, te dzīvo mūsu ģimene, draugi. Lai arī dzimuši Anglijā, viņos tomēr ir arī latvietība un varbūt viņi par savu dzīvesvietu nākotnē izvēlēties Latviju. Mums ilgi neļāva kārtot dubulto pilsonību, grūti veicās, tomēr beigās viss izdevās, tulkojām dokumentus, notārs tos apstiprināja. Bet tagad – obligātais dienests! Nu kāda armija? Pirmkārt, jau viņi latviešu valodā runā tikai pamatlietas, minimumu. Otrkārt, tur būtu jāiet cilvēkam, kas vēlas to darīt, jo tikai tad viņš var to izdarīt labi. "Obligāti" nekad nedarbosies. Kad iedomājos, ka mūsdienās jaunietim no dzīves var izraut gandrīz gadu, īpaši laikā, kad viņš sāk attīstīt kādu savu biznesu vai veidot attiecības, nāk dusmas, tas ir muļķīgi un nevajadzīgi. Viss, ko tas cilvēks domās, – kā izvairīties un ātrāk tikt vaļā, kvalitātes tur nebūs. Padomājiet paši, cik labi jūs izdarāt darbu, kas vispār neinteresē? Pavisam citādi, ja puiši paši izvēlas iet šo ceļu, tad uz priekšu un lai izdodas," savās pārdomās dalās Zane. Sieviete atklāj, ka šobrīd ģimenē spriež par atteikšanos no nesen iegūtās Latvijas pilsonības un viņi tādi neesot vienīgie. Sociālajās vietnēs izveidotajās grupās "UK latvieši" par to runā daudzi. "Pēc tur lasītā šķiet, ka daudzi pārraus arī savu pēdējo saikni ar Latviju, par ko žēl," piebilst puiku mamma.▶

UZZIŅAI

OBLIGĀTAIS MILITĀRAIS DIENESTS DARBOJAS GANDRĪZ 100 VALSTĪS, TO SKAITĀ:

- Armēnijā – dienesta ilgums 24 mēneši vīriešiem vecumā no 18 līdz 27 gadiem;
- Austrijā – 6–9 mēneši vīriešiem vecumā no 18 līdz 35 gadiem;
- Azerbaidžānā – 12–18 mēneši vīriešiem vecumā no 18 līdz 25;
- Baltkrievijā – 12–36 mēneši vīriešiem vecumā no 18 līdz 27 gadiem;
- Kiprā – 14 mēneši Nacionālajā gvardē vīriešiem vecumā no 19 līdz 50 gadiem;
- Dānijā – 4–12 mēnešu apmācības vīriešiem no 18 gadu vecuma, aktīvai iesaukšanai vīrieši pakļauti līdz 50 gadu vecumam;
- Igaunijā – 8–11 mēneši vīriešiem no 18 līdz 27 gadiem;
- Somijā – 6–12 mēneši vīriešiem no 18 gadu vecuma, rezervistos līdz 60 gadu vecumam;
- Gruzijā – 12 mēneši vīriešiem no 18 līdz 27 gadiem;
- Grieķijā – 9–12 mēneši vīriešiem no 19 līdz 45 gadiem;
- Izraēlā – 24–48 mēneši (9 gadi pilotiem) vīriešiem un sievietēm no 18 gadu vecuma;
- Kazahstānā – 12–24 mēneši vīriešiem vecumā no 18 līdz 27 gadiem;
- Lietuvā – 9 mēneši vīriešiem no 19 līdz 26 gadiem;
- Moldovā – 12 mēneši vīriešiem no 18 līdz 27 gadiem;
- Norvēģijā – 19 mēneši vīriešiem un sievietēm no 19 līdz 35 gadiem;
- Krievijā – 12 mēneši – vīriešiem vecumā no 18 līdz 27 gadiem, rezervē līdz 50 gadu vecumam;
- Zviedrijā – 7,5–15 mēneši vīriešiem un sievietēm 18 gadu vecumā, līdz 47 gadu vecumam rezerves uzskaitē;
- Šveicē – 245 dienas vīriešiem vecumā no 18 līdz 30 gadiem.

AVOTS: WORLDPOPULATIONREVIEW.COM

JAUTĀJUMI UN ATBILDES

Aizsardzības ministrija (ĀM) skaidro, ka VAD ir moderna atbilde uz mūsdienu ģeopolitiskajiem draudiem ar mērķi veicināt valsts aizsardzības spēju stiprināšanu. Tas ir veids, kā valsts aizsardzībā iesaistīt pēc iespējas lielāku sabiedrības daļu, sniedzot tai militārās pamatiemaņas un apziņu par savas valsts vērtību.

ĀM apkopojusi biežāk uzdotos jautājumus par VAD.

– Kādas vecuma grupas tiks pakļautas VAD?

– Šim dienestam būs pakļauti pilsoņi – vīrieši – viena gada laikā pēc 18 gadu vecuma sasniegšanas vai, ja pilsonis turpina iegūt izglītību (izņemot augstāko izglītību), viena gada laikā pēc izglītības iestādes absolvēšanas, bet ne vēlāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai. Dienestā brīvprātīgi var pieteikties pilsoņi – vīrieši un sievietes – no 18 līdz 27 gadu vecumam.

– Kad būs pirmais VAD iesaukums?

– Pirmais iesaukums dienestu uzsāks 2023. gada 1. jūlijā tikai uz brīvprātības pamata, bet no 2024. gada 1. janvāra – dienests tiek noteikts kā obligāts, taču arī uz šo iesaukumu vispirms būs iespēja pieteikties brīvprātīgi.

– Kādos gadījumos pilsonis netiks pakļauts VAD izpildei?

- Pilsonis, kura veselības stāvoklis neatbilst valsts aizsardzības dienestam noteiktajām prasībām;
- pilsonis, kura aizgādībā ir bērns, ja otrs bērns vecāks ir miris vai otram vecākam nav iespēju īstenot aizgādību, kā arī pilsonis, kurš ar bāriņtiesas lēmumu kā aizbildnis vai audžuģimenē aprūpē bērnu;
- pilsonis, kuram saskaņā ar likumu vai tiesas nolēmumu ir pienākums rūpēties par savu laulāto, bērniem līdz pusotra gada vecumam vai vecākiem;
- pilsonis, kuram ir arī kādas citas valsts pilsonība (pavalstniecība) un kurš ir dienējis ārvalstu militārajā dienestā vai ir pildījis ārvalsts valsts aizsardzības civilo dienestu (alternatīvo dienestu);
- Pulkveža Oskara Kalpaka profesionālās vidusskolas absolvents;
- pilsonis, kurš profesionālajā dienestā nepārtraukti nodienējis ne mazāk kā 11 mēnešus;
- Latvijas Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījumu vietu pārvaldes amatpersonas ar speciālajām dienesta pakāpēm, kuras minētajās iestādēs nepārtraukti nodienējušas ne mazāk kā divus gadus;
- pilsonis, kurš ir sodīts par smagu vai sevišķi smagu noziedzīgu nodarījumu – neatkarīgi no sodāmības dzēšanas vai noņemšanas;
- pilsonis, kurš par iepriekš minētu noziedzīgu nodarījumu notiesāts, atbrīvojot no soda, vai kriminālprocess pret viņu izbeigts uz nereabilitējoša pamata;
- pilsonis, ja viņš ir bērns, kuram ir noteikta invaliditāte, vecāks, aizbildnis vai audžuvecāks.

– Vai VAD izpildi varēs atlikt?

– Var atlikt pilsonim, kurš svarīgu iemeslu dēļ (ir iegūta stipendija augstskolā, ir sporta izlases dalībnieks, atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā, personai svarīgi ģimenes apstākļi un citi iemesli) vēlas pildīt valsts aizsardzības dienestu citā laikā, bet ne vēlāk kā līdz 26 gadu vecumam.

– Kā tiks organizēts iesaukums valsts aizsardzības dienestā?

– ĀM izdos pavēli par iesaukumu VAD, nosakot tajā iesaukuma laiku un iesaucamo skaitu katram valsts aizsardzības militārā dienesta veidam. Pavēle tiek publicēta oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" ne vēlāk kā sešus mēnešus pirms plānotā iesaukuma.

Komplektējot valsts aizsardzības militārā dienesta iesaukumu, prioritāri tajā iekļauj pilsoņus, kuri VAD pieteikušies brīvprātīgi. Tiem, kuri pieteikušies brīvprātīgi, var piedāvāt izvēlēties kādu no valsts aizsardzības militārā dienesta izpildes veidiem.

Lai nokomplektētu trūkstājo iesaukuma daļu, iesaukšana valsts aizsardzības militārajā dienestā notiks, izmantojot atlasī pēc nejaušības principa attiecībā uz tiem iesaucamajiem, kas dienestam nav pieteikušies brīvprātīgi. Atlasī pēc nejaušības principa rīkos 11 mēnešu valsts aizsardzības militārā dienesta izpildei. Atlasī pēc nejaušības principa rīkos proporcionāli valsts aizsardzības dienestam pakļauto pilsoņu skaitam, kas deklarēti katrā novadā.

Pilsonis, kurš apgūst ārsta, ārsta palīga vai māsas profesiju, studējot ārstniecības programmā, var izvēlēties valsts aizsardzības militārā dienesta izpildes veidu, neatkarīgi no Nacionālo bruņoto spēku

noteiktajām prioritātēm. Ņemot vērā studējošo profesionālās zināšanas un prasmes, studējošie var tikt iecelti ar attiecīgo jomu saistītos amatos.

– Vai es varu brīvprātīgi pieteikties VAD, ja esmu vecāks (–a) par 27 gadiem?

– Personas, kuru vecums ir 28 un vairāk gadi, aicinātas pieteikties dienestam Zemessardzē, stāties profesionālajā dienestā, kā arī apgūt rezervistu militāro pamatapmācības kursu.

– Cik ilgs būs VAD dienesta laiks?

– Tas būs atkarīgs no dienesta veida:

11 mēneši Nacionālo bruņoto spēku regulāro spēku vai Zemessardzes vienībā; 5 gadi Zemessardzē kopumā, pildot dienesta uzdevumus ne mazāk kā 21 individuālās apmācības dienu un ne vairāk kā 7 kolektīvās apmācības dienas katru gadu; 5 gadu laikā apgūstot augstskolu un koledžu studentiem paredzēto rezerves virsnieka programmu, kuras kopējais apmācību un dienesta uzdevumu izpildes laiks nav mazāks par 180 dienām.

VAD pakļautās personas, kuras savu domu, apziņas vai reliģiskās pārliecības dēļ nevar pildīt valsts aizsardzības militāro dienestu, to var aizstāt ar valsts aizsardzības civilo dienestu likumā noteiktajos gadījumos un noteiktajā kārtībā.

– Kādas sankcijas sagaida tos, kas no dienesta izvairīsies?

– Paredzēts, ka valsts aizsardzības militārā dienesta karavīru par prettiesisku rīcību var saukt pie disciplināratbildības, administratīvās atbildības un kriminālatbildības, bet par izvairīšanos no valsts aizsardzības militārā dienesta izpildes personu sauks pie atbildības Krimināllikumā noteiktajā kārtībā.

– Kādas būs kompensācijas un sociālās garantijas par dienestu VAD?

– VAD karavīram, kurš dienesta izpildei pieteicies brīvprātīgi un pildīs 11 mēnešu dienestu NBS vienībā, ikmēneša kompensācija ikdienas izdevumiem plānota 600 eiro, savukārt VAD iesaukto ikmēneša kompensācija ikdienas izdevumiem – 300 eiro. VAD karavīriem, kuri dienestu pildīs Zemessardzē vai apgūs augstskolu un koledžu studentiem paredzēto rezerves virsnieka kursu, kompensācijas apmēru aprēķinās proporcionāli par dienām, kurās tiks pildīts dienests. Atvaļināšanās kompensācija pēc dienesta beigām – 1100 eiro.

VAD karavīriem, kuri pildīs 11 mēnešu dienestu, tiks nodrošināta ēdināšana un dzīvošana kazarmās, apmaksāta veselības aprūpe. Atsevišķos gadījumos plānots dot iespēju arī iegūt autovadītāja apliecību atbilstoši specializācijai.

Darba devējam ir pienākums saglabāt darbavietu, un arī koledžu un augstskolu studentiem studiju vieta tiek saglabāta.

VAD karavīriem, kuri dienestu pildīs Zemessardzē vai apgūs augstskolu un koledžu studentiem paredzēto rezerves virsnieka kursu, kompensācijas apmēru aprēķinās proporcionāli par dienām, kurās tiks pildīts dienests. Dienās, kad tiks pildīts valsts aizsardzības militārais dienests, tiks nodrošināta ēdināšana.

Valsts aizsardzības civilā dienesta veicējiem būs tiesības saņemt dienesta pienākumu izpildes kompensāciju. Ēdināšana valsts aizsardzības civilā dienesta veicējiem netiks nodrošināta.

– Kādas būs iesaukto saistības pēc VAD apgūšanas?

– No valsts aizsardzības militārā dienesta atvaļināto rezerves karavīru piecus gadus pēc valsts aizsardzības militārā dienesta pabeigšanas var iesaukt uz kārtējām militārajām mācībām reizi gadā uz laiku līdz septiņām dienām. Pēc piecu gadu notecējuma no valsts aizsardzības militārā dienesta atvaļināto rezerves karavīru var iesaukt uz militārajām mācībām atbilstoši vispārējai kārtībai, kāda noteikta rezerves karavīriem.

Valsts aizsardzības civilo dienestu beigušās personas tiks ieskaitītas rezervistos un turpmāk varēs iesaukt uz kārtējām un pārbaudes civilā dienesta mācībām iegūto zināšanu un iemaņu uzturēšanai un pilnveidošanai.

– Vai tiks iesaukti arī dubultpilsoņi un ārzemēs dzīvojošie Latvijas pilsoņi?

– Līdz 2027. gadam VAD netiks iesaukti pilsoņi, kuri pastāvīgi dzīvo ārvalstīs un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā savu dzīvesvietas adresi ārvalstīs ir paziņojuši Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei.